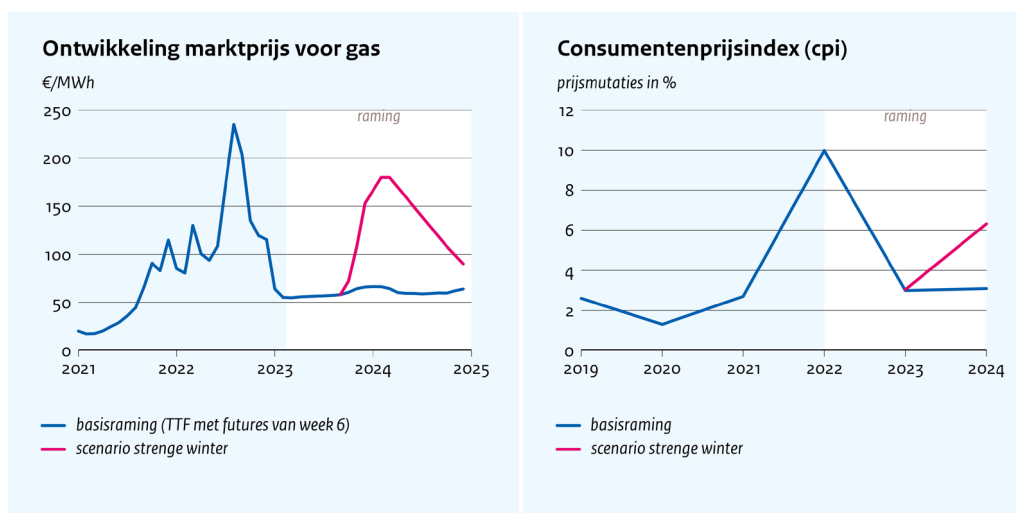

Scenario strenge winter

Energieprijzen kunnen de uitkomsten in deze raming sterk beïnvloeden, zeker als komende winter een strenge winter blijkt. Om dit in beeld te brengen laten we via een scenario zien wat een strenge winter voor de economische vooruitzichten betekent. De marktprijs voor gas is sinds de piek van €230 in augustus 2022 gedaald tot ongeveer €50 per MWh. De verwachting is dat deze prijs - behalve een lichte oploop aan het eind van het jaar - stabiel blijft. De Europese gasvoorraden zijn nog goed gevuld. Daarom lijken tot de komende winter de economische risico's vanuit de energiemarkten beperkt, al kunnen nieuwe geopolitieke spanningen of onverwachte tegenvallers, zoals verstoringen in productiefaciliteiten, niet uitgesloten worden. Een blijvende onzekerheid is de temperatuur. Een onverwacht strenge winter aan het eind van 2023 kan tot een nieuwe prijsopleving leiden.

Als de koude winter vroeg invalt, kan de gasprijs snel oplopen (zie figuur links). De gasvoorraden raken dan sneller leeg dan in onze basisraming. Die voorraden moeten vervolgens aangevuld worden tegen hogere spotprijzen. In dit scenario rekenen we met een 15% hoger gasverbruik dan in een gemiddelde winter.¹ De gevolgen van een strenge winter ijlen in 2024 na, omdat er tegen een hogere gasprijs dan in de basisraming een groter deel van de voorraden moet worden bijgevoerd.

Gasrijzen lopen op tot 180 euro begin 2024, de inflatie valt daarmee fors hoger uit

Bron: Datastream, CBS en CPB ([link](#))

De hogere gasprijs raakt consumenten vertraagd in de portemonnee. Dankzij het prijsplafond is de impact van een hogere gasprijs in 2023 voor huishoudens beperkt. Bij het scenario van een strenge winter lopen de kosten van het prijsplafond licht op, tot 5,4 mld euro, door het hogere verbruik. De belastinginkomsten zijn lager door minder economische groei. Tegelijkertijd nemen de gasbaten voor de overheid toe met ongeveer 7 mld euro in 2024, waardoor het effect op het EMU-saldo uiteindelijk beperkt is. De inflatie ligt door hogere consumententarieven voor energie in 2024 3% hoger, waardoor de koopkracht niet meer toeneemt in 2024, maar juist daalt.

De lagere koopkracht leidt tot minder consumptie, waardoor een strenge winter in dit scenario de economische groei in 2024 met 1%-punt drukt. Huishoudens met een laag inkomen worden sterker geraakt door hogere energieprijzen dan de mediane koopkrachtcijfers laten zien, omdat energie een groter deel van hun bestedingen vormt. In dit scenario is gerichte steun aan financieel kwetsbare huishoudens dan ook nog urgenter.

Tabel 1.2 Basisraming en scenario strenge winter, 2022-2024

	2022	2023	2024	2023	2024
	basisraming			scenario strenge winter	
Bruto binnenlands product (bbp, economische groei, %)	4,5	1,6	1,4	1,6	0,4
Consumptie huishoudens (volume in %)	6,6	1,7	1,4	1,7	0,0
Werkloze beroepsbevolking (niveau in %)	3,5	3,9	4,1	3,9	4,2
Nationale consumentenprijsindex (cpi, %)	10,0	3,0	3,1	3,0	6,3
Koopkracht; statisch; mediaan alle huishoudens (%) (a)	-2,7	-0,2	2,0	-0,2	-0,8
EMU-saldo (niveau in % bbp)	-0,7	-3,0	-2,6	-3,2	-2,8

(a) Bij de mediane koopkrachtcijfers en de personen in armoede is rekening gehouden met de alternatieve cpi. Bij de alternatieve cpi wordt rekening gehouden met prijzen van zowel nieuwe als bestaande energiecontracten. Zie par. 1.4 van Verdiepingsdocument CEP 2023 ([link](#)) voor meer toelichting op de alternatieve cpi-reeks en zie CBS ([link](#)).

¹ net als in december baseren we dit op het verbruik in de winter van 2010 (het koudste jaar de afgelopen 20 jaar).